

МОНІТОРИНГ ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ ОЧІКУВАННЯМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Важливим напрямом анкетування є виявлення проблем, що виникають під час освітньо-наукового процесу з метою їх усунення. Висновки результатів проведених досліджень можуть бути покладені в основу подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньо-наукової діяльності та якості вищої освіти.

Анкетування щодо відповідності якості навчання в аспірантурі очікуванням науково-педагогічних працівників проводилось протягом листопада 2019 року, в якому взяли участь 38 осіб. Анкета складалася із 4 питань.

Перше питання анкети присвячене задоволеності науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами. Результати опитування представлені у табл.1 та на рис.1.

Таблиця 1

Задоволеність науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Повністю задоволений	23 особи (60,7 %)
Частково задоволений	12 осіб (31,5 %)
Не задоволений	3 особи (7,8 %)

Рис.1. Задоволеність науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами

Більшість 60,7% опитаних науково-педагогічних працівників задоволені відвідуванням аспірантами занять, 31,5% - частково задоволені і тільки 7,8% - не задоволені.

Науково-педагогічним працівникам на друге питання: «На Вашу думку, які виникають труднощі у аспірантів, в ході виконання самостійної роботи?» пропонувалось внести свої варіанти відповіді. Опитаних 13 (34,2%) науково-педагогічних працівників вважають, що труднощів у аспірантів в ході виконання самостійної роботи не виникають. Щодо труднощів, які були зазначені, узагальнені відповіді представлені в табл.1.

Таблиця 1

Труднощі, які виникають у аспірантів в ході виконання самостійної роботи

№	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1	Недосконалість матеріально-технічної бази	5	13,1%
2	Брак часу на дослідження	4	10,5%
3	Відсутність навичок та компетенції пов'язаних з написанням статей і звітів по НДР, з проведенням наукових досліджень	3	7,9%
4	Труднощі через деякі прогалини у фізико-математичній підготовці	3	7,9%
5	Обмежений доступ до більш сучасної наукової інформації в тому числі і в Інтернеті	1	2,6%
6	Недостатня практична база	2	5,2%
7	Недостатній рівень знань англійської мови	2	5,2%
8	Не впевнений аспірант, що зараз захист дисертації його головна мета життя	1	2,6%
9	Відсутність навичок планування самостійної роботи	4	10,5%
10	Замало профільних закордонних видань в бібліотеці	2	5,2%
11	Відсутність інженерного персоналу для проведення досліджень. Відсутність ліцензованого програмного забезпечення	2	5,2%
12	Зміна нормативної бази атестаційного процесу	1	2,6%
13	Труднощі доступу до іноземних публікацій у наукових виданнях за межами України	1	2,6%
14	Пошук іноземних джерел щодо управління інтелектуальною власністю	1	2,6%
15	Багато часу приділяється написанню рефератів по загальним дисциплінам (наприклад, філософія).	1	2,6%

Слід відзначити, що найбільший процент набрали такі труднощі, як: «Недосконалість матеріально-технічної бази», «Брак часу на дослідження» та «Відсутність навичок планування самостійної роботи».

Щодо третього питання: «На Вашу думку, які виникають труднощі у аспірантів, в ході виконання науково-дослідницької роботи за темою дисертації?» науково-педагогічні працівники мали можливість дати своє бачення даної проблеми. 7 осіб (18,4%) вважають, що труднощів у аспірантів в ході виконання науково-дослідницької роботи немає. Виявлені труднощі здобувачів вищої освіти відображені у табл.2.

Таблиця 2

Труднощі, які виникають у аспірантів в ході виконання науково-дослідницької роботи

№	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1	Пошук підприємств, які можуть надавати аналітичну інформацію	4	10,5%
2	Обмежено матеріальна база для виконання досліджень	8	21,1%
3	Відсутність відкритого доступу останніх статистичних даних міжнародного рівня	2	5,2%
4	Відсутність фінансування експериментальних робіт Формалістика і бюрократизація процесу навчання аспірантів	1	2,6%
5	Проблеми з виділенням часу на дослідження для заочної форми навчання	2	5,2%
6	Впровадження результатів та пошук інвесторів	7	18,4%
7	Обмеженість вітчизняних журналів, що входять до бази даних Scopus, за спеціальністю та висока вартість публікацій в тих, які є (7-8 тис.грн.)	3	7,9%
8	Відсутність госпдоговорів та бюджетних НДР	1	2,6%
9	Кошти, які необхідні для публікацій результатів робіт	4	10,5%

Серед труднощів, які мають найвищий процент, слід вважати: «Впровадження результатів та пошук інвесторів», «Обмежено матеріальна база для виконання досліджень».

Науково-педагогічним працівникам було запропоновано внести пропозиції щодо компонентів, які потребують змін в освітньо-наукових

програмах. 15 опитаних осіб (39,5%) вважають, що освітньо-наукові програми є досконалими та не потребують змін. Були також отримані наступні пропозиції:

Таблиця 3

Компоненти, які потребують змін в освітньо-наукових програмах

№	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	Відсоток
1	Організація дискусій, круглих столів, працевлаштування	4	10,5%
2	Відкрите співробітництво з виробництвами технічної бази в лабораторіях, організація практики	8	21,1%
3	Відсутність наукової практики зі спеціальності на всіх курсах	2	5,2%
4	Є потреба збільшити кількість спеціальних курсів	1	2,6%
5	Відміна докторського іспиту	2	5,2%
6	1 – рік навчання, а 3 роки – тільки робота над дисертацією	2	5,2%
7	Більш уваги приділяти фаховій підготовці майбутнього PhD	1	2,6%
8	Повинна бути відображена у достатньому обсязі теоретична (складова) тобто частина фахових дисциплін, які відповідають основним положенням майбутньої дисертації	1	2,6%
9	Залишити тільки роботу над дисертацією, навчання повинно бути самостійним	4	10,5%
10	Додати дисципліни загальної підготовки зі спеціальності, підсилити математичну підготовку	2	5,2%
11	Треба більше освіти з ІТ, грантових програм, патентування та ліцензування	1	2,6%
12	Зменшити кількість годин гуманітарним предметам (наприклад, філософія)	1	2,6%

Підводячи підсумки, можна констатувати, що є певні можливості удосконалення та покращання якості навчання в аспірантурі та з цією метою пропонується вжити наступні заходи:

1. Регулярно проводити опитування науково-педагогічних працівників щодо відповідності якості навчання в аспірантурі та виявляти слабкі сторони з метою подальшого удосконалення ОНП.

2. Проаналізувати стан науково-дослідницьких лабораторій, матеріальної бази для виконання досліджень та за виявленням потреби спланувати оновлення та переоснащення робочих місць аспірантів.

3. Організація дискусій, круглих столів серед науково-педагогічних працівників та здобувачами вищої освіти.

4. При перегляді освітньо-наукових програм розглянути можливість щодо збільшення часу роботи над дисертацією.

5. Детально розглянути та проаналізувати пропозиції науково-педагогічних працівників щодо компонентів, які потребують змін в освітньо-наукових програмах та у разі потреби внести коригування.